

Een andere populaire christelijke leider, Tim Keller, leidt de kerk naar contemplativiteit

<http://www.lighthouse trailsresearch.com/blog/?p=872>, 28-6-2009

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling en voetnoten door M.V.

Tim Keller, senior pastor van *Redeemer Presbyterian Church*, in New York City, is een populaire christelijke pastor en spreker. Het juni 2009 coverartikel van *Christianity Today* "How Tim Keller Found Manhattan", gaat over Keller's 5000+ bezoekers en 3 locaties bezittende kerk en hun visie om Manhattan¹ te helpen. Sinds Keller zijn bediening in Manhattan begon, tonen politieverlagen aan dat bepaalde misdaden substantieel verminderd zijn. Het CT-artikel zegt over Keller en zijn vrouw:

Tim preekt altijd voor een niet-christelijk publiek in gedachten, tracht geen aanstoot te geven, en onderzoekt zijn boodschap op goed nieuws voor zowel ongelovigen als gelovigen. De kerk benadrukt uitmuntendheid in muziek en kunst, betaalt daarvoor zijn muzikanten goed, en roept mensen op de stad lief te hebben en ze te zegenen.

Volgens het artikel heeft *Redeemer* geholpen om 65 kerken te planten. Maar bij al deze schijnbaar hoge erkenningen en alhoewel Keller een gezochte spreker werd op christelijke conferenties (zoals Willow Creek's Leadership Summit 2009 en de Gospel Coalition met D.A. Carson, John Piper en Erwin Lutzer), brengt Keller's kerk - *Redeemer Presbyterian Church* - contemplatieve spiritualiteit in haar samenkomsten.

Afgelopen lente, in het *School of Gospel Foundations* programma van de kerk, introduceerde een van de kerkelijke stafleden, Susan Castillo, centerend gebed en een aantal andere contemplatieve praktijken en zienswijzen tijdens "The Way of the Monk" (vert.: de wijze van de monnik), een een-daagse workshop. De beschrijving van één van de drie cursussen zegt:

In deze sessie zullen we focussen op Centerend Gebed, een eeuwenoude praktijk van authentieke christelijke meditatie. Wij behandelen historiek, techniek, obstakels en hoe ze te overwinnen. Wij zullen ook geruime tijd besteden aan het behandelen van vragen en antwoorden. We zullen leren hoe ons goed voor te bereiden door onszelf te gronden in Gods Woord. Als inleiding zullen we het doel, de kracht en het bijbelse precedent voor stilte, eenzaamheid en contemplatieve praktijk beschouwen.

De andere twee cursussen die dag waren "Prayer Rope" en "The Divine Office/Liturgy of the Hours" die beide de contemplatieve essentie bezitten. Volgens de website van Keller's kerk:

[Castillo] hecht zich helemaal aan de gereformeerde presbyteriaanse theologie terwijl ze doorgaat met het omarmen van haar "innerlijke monnik". Soms naar gerefereerd als "de retraitedame", is ze meer dan tien jaar lang naar kloosters gevluht om "op huwelijksreis te gaan met Jezus".

De "innerlijke monnik" is een andere term voor "innerlijke zelf". Op de *Way of the Monk* website wordt het innerlijke zelf als volgt beschreven:

Het ontwakende innerlijke zelf gaat op zoek naar het Opperste Zelf. Dit is het doel van het kloosterleven. Het is een zoektocht, een ijverig zoeken naar hoger bewustzijn, wat culmineert in de ontdekking van de "eeuwige relatie" die er is tussen de realiteit in u en de realiteit achter alle schepping [klassiek hindoeïsme]. (Je hebt jezelf geledigd van jezelf zodat jezelf helemaal opgaat in het zelf).

---

¹ Manhattan is een eiland en één van de vijf stadsdelen van New York.

Deze *Redeemer Presbyterian Church* haar *Way of the Monk* workshop is geen geïsoleerd voorval in hun kerk. Op de website zijn er verscheidene andere indicaties: een artikel over meditatie geschreven door contemplatieve advocaat en geestelijk leider Jan Johnson, die in het artikel spreekt over lectio divina en Ignatius oefeningen (http://www.redeemer.com/connect/prayer/prayer_johnson_article.html). Ray Yungen bespreekt Johnson's contemplatieve zienswijze in *A Time of Departing* (2de editie, p. 82):

Jan Johnson is met haar boek: *When the Soul Listens: Finding Rest and Direction in Contemplative Prayer*, een perfect voorbeeld van een evangelische christen die deze praktijk onderschrijft en promoot. Zij laat er geen twijfel over bestaan wat dit type gebed met zich meedraagt:

Contemplatief gebed, in zijn simpelste vorm, is een gebed waarin je je gedachten en emoties stilt en focust op God Zelf. Dit brengt je in een betere staat om je bewust te zijn van Gods aanwezigheid, en het maakt je beter in staat Gods stem te horen die je corrigeert, gidst en bestuurt.

Johnson's verklaring van de initiële stadia van contemplatief gebed laat er geen twijfel over bestaan dat het "stillen" van je gedachten enkel één ding betekent; zij legt uit:

In het begin is het gewoon om niets te voelen dan een cloud of unknowing (wolk van onwetendheid)... Als u een persoon bent die voor een groot deel op zichzelf vertrouwd om te weten wat er gebeurt, dan zal die onwetendheid verontrustend worden.

Deze *cloud of unknowing* komt van een boek geschreven door een anonieme monnik van eeuwen geleden, getiteld: *The Cloud of Unknowing*, een inleidend boek over mantra-type meditatie.

Een ander instructief artikel op de site van *Redeemer Church*, genoemd "Lectio Divina - Divine Reading", werd geschreven door de uitgesproken contemplatieve proponent David Benner, auteur van *Sacred Companions* (http://www.redeemer.com/connect/prayer/lectio_divina.html). En onder de leiding van hun kerkelijke website, beveelt *Redeemer Presbyterian Church* het boek aan van Henri Nouwen: *In the Name of Jesus*, waar Nouwen zegt dat christelijke leiders zich van "het morele naar het mystieke" moeten bewegen (http://www.redeemer.com/learn/resources/cultural_renewal.html).

In *The Cloud of Unknowing* staat: "Neem gewoon een klein woordje, liever één lettergreep dan twee ... Met dit woord moet u elk soort van gedachte neerslaan onder de cloud of forgetting (wolk van vergeten)". In *The Cloud of Unknowing* wordt, zoals bij andere contemplatieve auteurs, gezegd dat deze vorm van gebed de ziel zal verenigen met God. Dat wordt gezegd omdat mystici geloven dat God en mens één zijn, en dat God in de hele mensheid woont en in de hele schepping, en door meditatie komt de mens zich te realiseren dat hij niet kan zien zonder meditatie. Dus, de vrucht, zo u wilt, van contemplatief gebed is inter-spiritualiteit en panentheïsme².

En hierin ligt het probleem. Naarmate een toenemend aantal christelijke leiders hun volgelingen naar deze mystieke spiritualiteit drijven, waarbij een woord of frase wordt herhaald tot de staat van stilte is bereikt (of die 'place of unknowing') of op de adem wordt gefocust om hetzelfde resultaat te bereiken als met het herhaalde woord of de frase, moet de vraag gesteld en beantwoord worden of dit een legitieme vorm is van bijbelse meditatie, of dat ze niet verschilt van transcendente meditatie en hindoeïsme (met een christelijke tintje) wanneer de ziel gezegd wordt in eenheid gebracht te worden met het Goddelijke? Wij hopen en bidden dat onderscheidende christenen deze materie zullen bestuderen en zich zullen realiseren dat contemplatieve spiritualiteit een leer is van demonen (1 Timotheüs 4:1) welke de beoefenaars wegleidt van het ware Evangelie naar een aards bedrieglijk evangelie dat zegt dat de mens God is.

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - [Nieuwste Artikelen](#)

---

² Panentheïsme: van het Gr. *pan* (geheel) + Gr. *en* (in) + Gr. *theos* (god). Dit is de filosofische opvatting dat God de eenheid is van al wat is, zonder dat God ondergaat in het Al, of het Al opgaat in God. (Van Dale).